

UÇAK YOLCULUĞUNUN KULAĞA ETKİSİ

Hiç uçak yolculuğunda özellikle uçak havalanırken veya inerken acı çekiyormuş gibi ağlayan bebek gördünüz mü? Çoğu uçak yolcusu böyle bir duruma şahit olmuştur. Görmeyenler dikkat etsinler çok sık görülen bir durumdur. Annesinin kucağında canhıraş bir sesle ağlayan bu bebeklerin çoğu kulak ağrısından dolayı ağlıyorlar. Anneleri ise durumun genellikle farkında değildir. Erişkinler bu durumu genellikle çok hafif atlatırlar. Özellikle burnu tıkalıyken, nezle iken uçak yolculuğu yapanlar kulaklarındaki dolgunluk hissini yoğun biçimde yaşarlar. Bu durum özellikle uçağın inişi sırasında belirgindir. Seyrek olarak kulakta tıkanıklık veya şiddetli ağrı hissedenler olur. Bazen bu basınç değişikliği kulağı öylesine etkiler ki kulak zarı basınca dayanamayıp yırtılabilir (Şekil 1).

Şekil 1. Basınç etkisiyle kulak zarında oluşan yırtılma.

Normal olarak modern uçaklarda yolcuların oturduğu yolcu kabinlerinin içinde basınç normal düzeylerde sabit tutulmaya çalışılır. Yine de özellikle uçağın uçuş yüksekliğindeki hızlı değişikliklerde bu ayarlama aksayabilmektedir. Ortam basıncı değiştiği zaman orta kulak boşluklarındaki havanın basıncının da buna göre eşitlenmesi gerekmektedir. Bu eşitlemeyi östaki borusunun açılıp kapanması sağlamaktadır. Basınç eşitlemesi zamanında ve yeterince yapılamazsa kulaklarda dolgunluk hissi, tıkanıklık, ağrı gibi belirtiler ortaya çıkar.

Uçak havalandıktan sonra kabin içindeki basınç düşer. Östaki tüpü herhangi bir nedenden dolayı tıkalı olan kişilerde kulak içindeki basınç yüksek iken kulak dışındaki basınç düşük kalır. Bunun sonucunda kulak zarı dışarıya doğru gerilir. Bu gerilme şiddetli ağrıya neden olur. Eğer östaki tüpü ile bu basınç farkı dengelenmez ise, kulak zarı daha da gerilir ve yırtılabilir.

Uçak inişe geçtiğinde de bu olayın tam tersi yaşanır. Östaki tüpü iyi çalışan erişkinlerde bu belirtiler sadece hissedilen farklı duygular düzeyinde iken, östaki tüpünün iyi çalışmadığı insanlarda basınç değişiklikleri son derece şiddetli ve ağrılı olabilmektedir. Nezle veya benzeri enfeksiyonlar sırasında, östaki tüpünün çalışması normal zamanlara göre bozulduğu için, böyle zamanlarda uçak yolculuğu yapanlarda kulaktaki etkilenmeler daha

fazla olmaktadır. Bebeklerde ve küçük çocuklarda östaki tüpünün gelişmesi tamamlanmadığı için ve çalışması normal kapasitesine ulaşmadığı için uçak yolculuklarından daha fazla etkilenmektedirler.

İşitmesinde sorunu olanlar uçakla yolculuk yapmayı düşünüyorlarsa bir kulak, burun, boğaz doktoruna danışmakta yarar olur. Bu hastaların bazılarında kulakların ciddi etkileneceğini bilmekte yarar vardır. Özellikle basınç etkisinden dolayı kulak zarının gerilmesi ve uçağın motorlarının sesinden dolayı kulakta çınlama (tinnitus) hissedilebilir. Kulakta dolgunluk hissi ve çınlama zaten varsa, bu yakınmalar artabilir.

Kulaklarına tüp (basınç eşitleme tüpü, havalandırma tüpü) takılması önerilmiş ya da takılmış olan hastalarda uçak yolculuğu doktora danışılması gereken bir özel durumdur. Özellikle orta kulak nezlesi (efüzyonlu otit) olan çocuklarda kulak tüpleri uçak ile yolculuğun bir sorun yaratması beklenmez. Ancak eğer bu tüpün deliği tıkalıysa (ki hasta bunu fark edemez) yolculuk riskli olabilir. Tüp takılması önerilmiş fakat henüz takılmamış olan hastalar ise uçak yolculukları için riskli grup hastalardır.